ΔΙΟΔΩΡΟΣ ὁ καὶ Θεόδωρος καλούμενος [α] περιφανὴς τὸ γένος [β], τοῦ μακαρίου μὲν Σιλουανοῦ τοῦ τῆς Ταρσοῦ ἐπισκοπήσαντος θρέμμα [γ], Ἰωάννου δὲ καθηγητὴς τοῦ Χρυσοστόμου. τῷ μοναδικῷ δὲ διαπρέπων ἐπαγγέλματι, ἀσκητηρίου προΐστατο [δ]. πρεσβύτερος δὲ Ἀντιοχείας ἔτι ὢν [ε], ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν ἀνδρείως ἠγωνίσατο. τοῦ γὰρ Μελετίου τῆς Ἀντιοχείας ἐξωσθέντος, ἔτος τὴν τοῦ ποιμαίνειν ἀνέλαβεν ἐπιστασίαν. ἐκ τῆς ὑπωρείας δὲ ἐξελαθεὶς, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ γείτονος ποταμοῦ συναγαγὼν τὰ τοῦ Χριστοῦ πρόβατα, τῇ τῶν ὀρθῶν δογμάτων διέτρεφε χλόῃ [ς]. μετὰ δὲ τὴν τοῦ Οὐάλεντος τελευτὴν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Μελετίου ἀπὸ τῆς ἐξορίας ἐπανελθόντος ἐν ἔτει 378 [η], Ταρσέων ποιμὴν κατέστη, καὶ τὸ Κιλίκων ἐνεχειρίσθη ἔθνος [θ]. ἐν ἔτει δὲ 381 [ι]. τῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει οἰκουμενικῇ ἁγίᾳ Συνόδῳ συμπαραστὰς, πρῶτος αὐτὸς τὸν Νεκτάριον τοῦ Ναζιανζηνοῦ ὠνόμασε διάδοχον [κ]. περὶ δὲ τὸ 392 [λ]. ἔτος τὸ τοῦ βίου τέλος αὐτὸν κατέλαβε [μ].

Τὰ αὐτοῦ συγγράμματα.

Ἑρμηνεῖαι εἰς τὴν παλαιὰν πᾶσαν, Γένεσιν, Ἔξοδον, καὶ ἐφεξῆς· καὶ εἰς τοὺς ψαλμούς· καὶ εἰς τὰς Βασιλείας. Εἰς τὰ ζητούμενα τῶν Παραλειπομένων. Εἰς τὰς Παροιμίας. Τίς ἡ διαφορὰ θεωρίας καὶ ἀλληγορίας. Εἰς τὸν Ἐκκλησιαστήν. Εἰς τὸ Ἆσμα τῶν Ἀσμάτων. Εἰς τοὺς Προφήτας [ν]. Χρονικὸν διορθούμενον τὸ σφάλμα Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου περὶ τῶν χρόνων. Εἰς τὰ δ' Εὐαγγέλια. Εἰς τὰς πράξεις τῶν Ἀποστόλων. Εἰς τὴν ἐπιστολὴν Ἰωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ. Περὶ τοῦ εἷς Θεὸς ἐν Τριάδι. Κατὰ Μελχισεδεκιτῶν. Κατὰ Ἰουδαίων. Περὶ νεκρῶν ἀναστάσεως. Περὶ ψυχῆς. Κατὰ διαφόρων περὶ αὐτῆς αἱρέσεων. Πρὸς Γρατιανὸν κεφάλαια. Κατὰ ἀστρονόμων καὶ ἀστρολόγων καὶ εἱμαρμένης [ξ]. Περὶ σφαίρας καὶ τῶν ζ' ζωνῶν, καὶ τῆς ἐναντίας τῶν ἀστέρων πορείας. Περὶ τῆς Ἱππάρχου σφαίρας. Περὶ προνοίας. Κατὰ Πλάτωνος. Περὶ Θεοῦ καὶ Θεῶν. Περὶ φύσεως καὶ ὕλης, ἐν ᾧ τί τὸ δίκαιόν ἐστι. Περὶ Θεοῦ καὶ ὕλης ἑλληνικῆς πεπλασμένης. Ὅτι αἱ ἀόρατοι φύσεις οὐκ ἐκ τῶν στοιχείων, ἀλλ' ἐκ μηδενὸς μετὰ τῶν στοιχείων ἐδημιουργήθησαν. Πρὸς Εὐφρόνιον φιλόσοφον κατὰ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν. Κατὰ Ἀριστοτέλους περὶ σώματος οὐρανίου. Πῶς θερμὸς ὁ ἥλιος. Κατὰ τῶν λεγόντων ζῶον τὸν οὐρανόν. Περὶ τοῦ πῶς, ἀεὶ μὲν ὁ δημιουργὸς, οὐκ ἀεὶ δὲ τὰ δημιουργήματα. Πῶς τὸ θέλειν καὶ τὸ μὴ θέλειν ἐπὶ Θεοῦ ἀϊδίου ὄντος. Κατὰ Πορφυρίου. Περὶ ζώων καὶ θυσιῶν [ο]. Κατὰ Μανιχαίων βιβλία εἴκοσι καὶ πέντε [π]. Περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος διάφορα ἐπιχειρήματα [ρ]. Πρὸς τοὺς Συνουσιαστὰς, ἤτοι κατὰ Ἀπολιναριστῶν [σ]. Κατὰ Φωτεινοῦ, Μαλχίωνος, Σαβελλίου, καὶ Μαρκέλλου Ἀγκύρας [τ]. Δύω κατὰ αἱρετικῶν βιβλία [υ]. Καὶ ὁ Ἐβὲδ Ἰησοῦς δὲ μέμνηταί τινων τοῦ Διοδώρου ποιημάτων τῇ Σύρων φωνῇ μόνον σωζομένων [φ].

ὁ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ εἷς τῶν Ὠριγένους φοιτητῶν [χ], καὶ πρεσβύτερος τῆς Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας [ψ], περὶ μὲν τὸ 232. ἀπὸ Χριστοῦ ἔτος [ω] τὴν τοῦ ἐκεῖ τῶν κατηχήσεων διδασκαλείου ἐπιστασίαν ἀναλαβὼν, ἐν ἔτει 247 [2α]. τὸν Ἡρακλᾶν τὸν βίον μεταλλάξαντα διαδέχεται, ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας γενόμενος [2β]. τοῦ ἐπὶ Δεκίου δὲ διωγμοῦ ἐναρξαμένου, στρατιωτικαῖς συλληφθεὶς χερσὶν, εἰς Ταπόσιριν ἤχθη [2γ]. κατὰ δὲ τὸ 257. ἔτος, τοῦ Οὐαλερίου καθ' ὑπεροχὴν τοὺς εὐσεβεῖς διώκοντος, τῷ ἡγεμόνι Αἰμιλιανῷ παραστὰς, καὶ τὴν καλὴν ὁμολογίαν ὁμολογήσας ὁ τρισμακάριος, εἰς Κεφρὼ πόλιν τῆς Λιβύης ἐρημοτάτην ἐξόριστος διαπέμπεται [2δ]. μετὰ δὲ τριετίαν [2ε], τῷ Γαλιηνοῦ προγράμματι, σωφρονέστερον περὶ τὴν ἀρχὴν διατεθειμένου, εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἀνακληθεὶς, τούς τε ἀπὸ αἱρέσεων ἐπιστρέψαι, καὶ τὰ προκύψαντα προσεπιρράψαι σχίσματα, καὶ τὰ τότε κατοδυνάσαι σκάνδαλα παντὶ σθένει κατηγωνίσατο. καὶ γὰρ καὶ τοὺς ἀπὸ Νουάτου, ἢ Ναβάτου, τῆς Ἐκκλησίας ἀποχωρισθέντας δι' ἐπιστολῶν ἐπανακαλέσασθαι ἐσπούδασε [2ς], καὶ Στέφανον τὸν Ῥώμης, καὶ Κυπριανὸν τὸν Καρχηδόνος περὶ τοῦ, εἰ δέοι τοὺς ἐξ οἵας δ' οὖν αἱρέσεως ἐπιστρέφοντας διὰ λουτροῦ καθαίρειν, διαφερομένους· καὶ τὸν μὲν μὴ δεῖν τι νεώτερον παρὰ τὴν κρατήσασαν ἀρχῆθεν παράδοσιν ἐπικαινοτομεῖν οἰόμενον, τὸν δὲ οὐδ' ἄλλως ἢ διὰ λουτροῦ πρότερον τῆς πλάνης ἀποκαθηραμένους δεῖν προσίεσθαι ἡγούμενον, καταλλάξαι ἐσπούδαξε [2η]. καί τοι τῷ Κυπριανῷ συναινῶν διετέλει [2θ]. καὶ κατὰ Σαβελλίου δὲ τοῦ τὴν πονηρὰν τῶν θείων ὑποστάσεων συναλοιφὴν ὀνειρώξαντος ῥωμαλαίως ἀντεπαρετάξατο [2ι]. καὶ τοὺς ἀπὸ Νέπωτος δὲ τοὺς καὶ Χιλιαστὰς καλουμένους ταῖς σοφαῖς ἐφελκύσας προσδιαλέξεσι, τὰ κακόδοξα ἀποθέσθαι ἀνέπεισε φρονήματα [2κ]. ἐν ἔτει δὲ 265 [2λ]. παρακληθεὶς, ὡς ἂν ἐπὶ τὴν κατὰ Ἀντιόχειαν ἀφίκοιτο σύνοδον, τὴν κατὰ Παύλου τοῦ Σαμοσάτων συγκροτουμένην, γῆρας ὁμοῦ καὶ ἀσθένειαν τοῦ σώματος αἰτιασάμενος, ἀνατίθεται μὲν τὴν παρουσίαν, δι' ἐπιστολῆς δὲ τὴν αὐτοῦ περὶ τοῦ ζητουμένου παρίστησι γνώμην [2μ]. κατ' αὐτὸ δὲ τὸ ἔτος, τὸ καὶ δωδέκατον τῆς τοῦ Γαλιηνοῦ βασιλείας, πρὸς Κύριον μεθίσταται, ἔτεσιν ἑπτακαίδεκα τῆς Ἀλεξανδρέων προστὰς Ἐκκλησίας [2ν].

Τὰ αὐτοῦ Συγγράμματα.

Ἐπιστολαί. Πρὸς Γερμανόν [2ξ]. Πρὸς Φάβιον ἐπίσκοπον Ἀντιοχέων [2ο]. Πρὸς Νουάτον [2π]. Πρὸς τοὺς κατ' Αἴγυπτον περὶ μετανοίας. Πρὸς Κόνωνα τῆς Ἑρμουπολιτῶν παροικίας ἐπίσκοπον ἰδίᾳ τις περὶ μετανοίας. Ἄλλη ἐπιστρεπτικὴ πρὸς τὸ κατ' Ἀλεξάνδρειαν αὐτοῦ ποίμνιον.

Πρὸς

(αὐτ.) λέγων· Ἑρμηνεῦσαι δὲ καὶ τὰ περὶ ἀρχῶν Ὠριγένους, ὑπομνήματά τε ἐκδοῦναι εἰς αὐτὰ, δι' ὧν συνίστησιν ὡς εἴη ὀρθά τε γεγραμμένα, καὶ μάτην ἐρεσχελοῦσιν οἱ κατηγορεῖν τὸν ἄνδρα, καὶ τὰ βιβλία διασύρειν σπουδάζοντες. μὴ γὰρ αὐτοὺς δύνασθαι, φησὶν, ἑλεῖν τὴν τοῦ ἀνδρὸς σύνεσιν.
(α) Ἑκατέρῳ τῷ ὀνόματι καλεῖ αὐτὸν ὁ Φώτ. τῷ μὲν, ἐν τῷ 102. κώδ. τῷ δὲ ἐν τῷ 223. εἰσὶ δέ τινες φησὶν ὁ Φαβρίκ. (ἐν τεύχ. 8. σελ. 358.) ἀντὶ τοῦ Διοδώρ. τούτου, τὸν Τύρου Διόδωρ. ἢ τὸν Μοψουεστίας Θεόδωρ. ἐκλαμβάνοντες· οἷς ἀντιδιαστελτέον τὸν ἄνδρα. (β) Ὁ Θεοδώριτ. ἐν βιβλ. 4. κεφ. 25. τῆς Ἱστορ. (γ) Ὁ μέγ. Βασίλ. ἐν ἐπιστ. 244. τῆς ἐσημ. ἐκδόσ. καὶ ὁ Θεοδώριτ. ἐν βιβλ. 2. κεφ. 26. τῆς Ἱστορ. (δ) Ὁ Σωκρ. ἐν βιβλ. 6. κεφ. 3. Κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν, ἢ ἐγγὺς αὐτῆς κειμένου, ὥς φησιν ὁ Τιλλεμόντ. (ἐν τεύχ. 8. σελ. 558. τῶν εἰς τὴν ἐκκλησιαστ. Ἱστορ. ὑπομν.) Ἀντιοχέα γὰρ ἡγεῖται τὸν ἄνδρα. (ε) Ὁ μέγ. Βασίλ. ἐν ἐπιστ. 135. (ζ) Ὁ Θεοδώριτ. αὐτ. (η) Ὅ,τε Κάβ. ἐν σελ. 266. τοῦ 1. Τόμ. καὶ ὁ Φαβρίκ. αὐτ. (θ) Ὁ Θεοδώριτ. ἐν βιβλ. 5. κεφ. 4. τῆς Ἱστορ. (ι) Ὁ Κάβ. καὶ ὁ Φαβρίκ. αὐτ. (κ) Ὁ Σωζόμ. ἐν βιβλ. 7. κεφ. 8. (λ) Ὁ Τιλλεμόντ. αὐτ. ἐν σελ. 562. (μ) Ἔτι δὲ τὴν φράσιν, φησὶν ὁ Φώτ. (ἐν τῷ 223. κώδ.) καθαρός τε καὶ εὐκρινὴς ὁ ἀνὴρ, καὶ τῇ τῶν ἐπιχειρημάτων διαπλάσει, οἷον κατὰ μέρος ἐν τῇ τῶν λόγων αὐτοῦ ὑπεδέξαμεν ἐκλογῇ. ἐν δὲ τῷ 102. κώδ. ἐμπεριέχεσθαι δὲ τῇ Δέλτῳ καὶ Διοδώρου Ταρσοῦ περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος διάφορα ἐπιχειρήματα, ἐν οἷς καὶ τὴν Νεστορίου νόσον αὐτὸς ἐπιδείκνυται προηῤῥωστηκώς. ἐν δὲ τῷ 18. κώδ. ἀνεγνώσθη πρακτικὰ τῆς ε' Συνόδου . . . . Τὰ περὶ Διοδώρου Ταρσοῦ καὶ Θεοδώρου Μοψουεστίας. καὶ αὐτοὶ ὁμοίως ἀνεθεματίσθησαν. τοῦτο δὲ τὸ πρακτικ. ἐξέλιπεν. οὐδὲ γὰρ ἐκδέδοται. ὁ δὲ Θεοδώριτ. (ἐν βιβλ. 2. κεφ. 24. τῆς Ἱστορ.) Φλαβιανὸς δέ φησι καὶ Διόδωρος . . . οὗτοι πρῶτοι διχῇ διελόντες τοὺς τῶν ψαλλόντων χοροὺς, ἐκ διαδοχῆς ᾄδειν τὴν Δαβιτικὴν ἐδίδαξαν μελῳδίαν. καὶ τοῦτο ἐν Ἀντιοχείᾳ πρῶτον ἀρξάμενον, πάντοσε διέδραμε, καὶ κατέλαβε τῆς οἰκουμένης τὰ τέρματα. (ν) Πολλὰ, φησὶν ὁ Σωκρ. (ἐν βιβλ. 6. κεφ. 3.) συνέγραψε βιβλία ψιλῷ τῷ γράμματι τῶν θείων προσέχων Γραφῶν. ὃ δὴ καὶ αὐτὸς ὁ Διόδωρος ἐπιβεβαιοῖ ἐν σελ. 524. τῆς δὲ τῆς βίβλου, λέγων· τοῦ ἀλληγορικοῦ τὸ ἱστορικὸν πλεῖστον ὅσον προτιμῶμεν. (ξ) Τὸ κατ' εἱμαρμ. ἀνέκρινεν ὁ Φώτ. ἐν κώδ. 223. (ο) Τούτων ἁπάντων μνεία παρὰ Σουΐδ. εἰς τὸ Διόδωρ. (π) Παρὰ Φωτ. ἐν κώδ. 85. (ρ) Παρὰ τῷ Αὐτ. ἐν κώδ. 102. (σ) Τὰ αὐτὰ καὶ Θεοδώρ. Μοψουεστ. καὶ Θεοδότ. Ἀντιοχ. καὶ Κυρίλ. Ἀλεξαν. ἐπιγέγραπται. ὅρα Φαβρίκ. αὐτ. ἐν σελ. 361. (τ) Παρὰ Θεοδωρίτ. ἐν βιβλ. 2. κεφ. ιχ. περὶ αἱρετ. μυθ. (υ) Ὑπὸ Βασιλ. τοῦ μεγ. ἐν τῇ ἐσημ. 135. ἐπιστ. ἀνακέκριται. (φ) Ὅρα τὴν 267. σελ. τοῦ 1. Τόμ. τοῦ Κάβ. (χ) Ὁ Εὐσέβ. ἐν βιβλ. 6. κεφ. 29. τῆς Ἱστορ. (ψ) Ὁ Ἱερώνυμ. ἐν τῷ τῶν ἐκκλησιαστ. συγγραφ. καταλ. (ω) Ὁ Κάβ. ἐν Τόμ. 1. σελ. 124. (2α) Ὅ,τε Εὐσέβ. καὶ ὁ Κάβ. αὐτ. (2β) Ὁ Εὐσέβ. αὐτ. ἐν κεφ. 35. (2γ) Ὁ Αὐτ. αὐτ. ἐν κεφ. 40. ἔστι δὲ ἡ Ταπόσιρις πολίχνιον μικρὸν τῆς Αἰγύπτου μεταξὺ Ἀλεξαν. καὶ Κανωπία, ὁ Βαυδράντ. ἐν τῷ Λεξ. (2δ) Ὁ Εὐσέβ. ἐν βιβλ. 7. κεφ. 11. (2ε) Ὁ Κάβ. αὐτ. (2ζ) Ὁ Εὐσέβ. ἐν βιβλ. 6. κεφ. 46. καὶ βιβλ. 7. κεφ. 4, καὶ 5. (2η) Ὁ Αὐτ. αὐτ. ἐν κεφ. 2, 3, καὶ 4. (2θ) Ὁ Ἱερώνυμ. ἐν τῷ καταλ. (2ι) Ὁ Εὐσέβ. αὐτ. ἐν κεφ. 24. (2κ) Ὁ Αὐτ. αὐτ. ἐν κεφ. 6. (2λ) Ὁ Κάβ. αὐτ. (2μ) Ὁ Εὐσέβ. αὐτ. ἐν κεφ. 27. (2ν) Ὁ Αὐτ. αὐτ. ἐν κεφ. 28. (2ξ) Μνεία παρ' Εὐσεβ. ἐν βιβλ. 6. κεφ. 40. (2ο) Παρὰ τῷ Αὐτ. αὐτ. ἐν κεφ. 41. (2π) Παρὰ τῷ Αὐτ. αὐτ. ἐν κεφ. 45.